

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0524U000139

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-05-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Правдива Людмила Анатоліївна

2. Liudmyla A. Pravdyva

Кваліфікація: к. с.-г. н., доц., 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5510-3934

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.09

Назва наукової спеціальності: Рослинництво

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 23-05-2024

Спеціальність за освітою: агроном-дослідник

Місце роботи здобувача: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 27.361.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут землеробства Національної академії аграрних наук"

Код за ЄДРПОУ: 00496834

Місцезнаходження: вул. Машинобудівників, буд. 2-б, смт. Чабани, Фастівський р-н., 08162, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 68.35, 68.35.29, 68.35.01

Тема дисертації:

1. Агротехнологічні основи вирощування сорго звичайного двокольорового в Лісостепу України
2. Agrotechnological basis for the cultivation of Sorghum bicolor L. in the Forest Steppe Zone of Ukraine

Реферат:

1. У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення і практичне вирішення наукової проблеми щодо закономірностей формування високопродуктивних посівів сорго звичайного двокольорового як сировини для виробництва біопалива (біоетанолу та твердого палива) залежно від застосування стимулятора росту, строків сівби, глибини загортання насіння, способу сівби насіння – ширини міжрядь та норми висіву, доз добрив, способів контролювання чисельності бур'янів, строків збирання. Проаналізовано результати досліджень вітчизняних та зарубіжних дослідників щодо основ формування високопродуктивних посівів сорго звичайного двокольорового. Встановлено вплив параметрів показників ґрунтово-кліматичних умов в період вегетації на зміну формування врожаю, залежності та тісноти зв'язку між показниками погодних умов, урожайністю та стабільністю вирощування сорго звичайного двокольорового в Лісостепу України. Розроблені математичні моделі залежностей продуктивності сорго звичайного двокольорового від впливу

основних елементів технології вирощування, а також обґрунтовано положення щодо розрахункового виходу біопалива та енергії з насіння і вегетативної маси сорго звичайного двокольорового, та параметрів стабільного виробництва необхідної кількості біосировини і швидкого впровадження у виробництво високопластичних сортів та удосконаленої технології вирощування сорго звичайного двокольорового. Висвітлено дані щодо економічної та енергетичної ефективності вирощування сорго звичайного двокольорового в різних ґрунтово-кліматичних умовах Лісостепу України. Оптимізація елементів технології вирощування дозволяє отримати прибуток 29600 грн/га за рентабельності до 170 %, а за перероблення сорго на біопаливо – до 170000 грн/га за рентабельності до 230 %. Коефіцієнт енергетичної ефективності залежно від елементів технології вирощування становив від 4,24 до 20,69. На основі результатів досліджень рекомендовано технології вирощування сорго звичайного двокольорового в умовах Лісостепу України, що дають можливість отримати з одиниці площі посіву в середньому до 3,0 т/га біоетанолу, 18,0 т/га твердого палива та сукупної енергії – до 360 ГДж/га.

2. The thesis presents a theoretical generalisation and a practical solution to the scientific problem of regularities of obtaining high-yielding crops of *Sorghum bicolor* for the production of biofuels (bioethanol and solid fuel) depending on the use of plant growth stimulators, timing of sowing, sowing depth, row width, application rates of fertilisers, methods of weed control, and timing of harvesting. Ukrainian and foreign literature on the basis of the formation of high-yielding crops of *Sorghum bicolor* were analysed. The soil and climate indicators during the growing season and their effect on crop formation were determined. The correlation between indicators of weather conditions and crop yield and stability for growing *Sorghum bicolor* in the Forest Steppe of Ukraine were established. Mathematical models for the dependence of the productivity of *Sorghum bicolor* on the action of the main elements of cultivation technology were developed. Methodological provisions regarding the estimated yield of biofuel and energy from the seeds and biomass of *Sorghum bicolor*, stable production of the required amount of biomass, and rapid introduction into the production of highly plastic varieties were substantiated, and cultivation technology for *Sorghum bicolor* was improved. Economic and energy efficiency of *Sorghum bicolor* cultivation in different soil and climatic conditions of the Forest Steppe of Ukraine is highlighted. Optimization of the elements of cultivation technology ensured a profit of UAH 29,600/ha with a profitability of up to 170%. For processing sorghum into biofuel, the profit increased up to UAH 170,000/ha at a profitability of 230%. Energy efficiency, depending on the elements of the cultivation technology, ranged from 4.24 to 20.69. Based on the results of the research, cultivation technologies for growing *Sorghum bicolor* in the Forest Steppe of Ukraine are recommended, which provide bioethanol yield of up to 3.0 t/ha, solid biofuel yield of 18.0 t/ha, and total energy yield of up to 360 GJ/ha.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0116U002198 0121U100401 0121U100597

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Раціональне природокористування

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Освоєння нових технологій транспортування енергії, впровадження енергоефективних, ресурсозберігаючих технологій, освоєння альтернативних джерел енергії

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Герасименко Л. А., Дубовий Ю. П. Захист посівів сорго зернового від бур'янів у Правобережному Лісостепу України. Карантин і захист рослин. 2018. № 3 (247). С. 24–25.
- Правдива Л. А. Фотосинтетична продуктивність посівів сорго зернового [*Sorghum bicolor* (L.) Moench] залежно від строків сівби та глибини загортання насіння. Plant Varieties Studying and Protection. 2020. Т. 16, № 2. С. 199–206. doi.org/10.21498/2518-1017.16.2.2020.209254
- Правдива Л. А. Особливості росту і розвитку рослин сорго зернового в умовах Правобережного Лісостепу України. Збірник наукових праць «Агробіологія», 2020. № 2. С. 139–146. doi: 10.33245/2310-

- Правдива Л. А. Фотосинтетична діяльність посівів сорго зернового залежно від способу сівби насіння. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2020. Вип. 97. Частина 1. С. 61–71. doi: 10.31395/2415-8240-2020-97-1-61-71
- Правдива Л. А. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність сорго зернового та вихід біопалива. Вісник аграрної науки. 2021. № 5 (818). С. 23–29. doi.org/10.31073/agrovisnyk202105-03
- Правдива Л. А. Урожайність сорго зернового залежно від елементів технології вирощування в умовах Правобережного Лісостепу України. Збірник наукових праць «Агробіологія». 2021. № 1. С. 121–129. doi: 10.33245/2310-9270-2021-163-1-121-129.
- Правдива Л. А. Контролювання чисельності бур'янів у посівах сорго зернового та їх вплив на ріст і розвиток рослин. Збірник наукових праць Уманського НУС. 2021. Вип. 98. Частина 1. С. 182–191. doi: 10.31395/2415-8240-2021-98-1-182-191.
- Правдива Л. А., Федорук Ю. В. Формування показників структури врожайності сорго зернового залежно від способу сівби насіння та густоти стояння рослин у Правобережному Лісостепу України. Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України. 2021. Вип. 28 (42). С. 215–223. doi.org/10.31473/2305-5987-2021-1-28(42)-18
- Правдива Л. А. Особливості росту рослин сорго зернового (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) залежно від ширини міжрядь та норми висіву насіння в умовах Правобережного Лісостепу України. Plant Varieties Studying and Protection. 2021. Вип. 17. № 2. С. 139–145. doi.org/10.21498/2518-1017.17.2.2021.236521
- Правдива Л. А., Доронін В. А., Ганженко О. М. Формування продуктивності сорго зернового та соризу залежно від строків сівби в умовах східної частини Лісостепу України. Новітні агротехнології. 2021. № 9. doi.org/10.21498/na.9.2021.253364
- Правдива Л. А. Вплив мінерального живлення рослин на формування біометричних показників сорго зернового. Збірник наукових праць «Агробіологія». 2022. № 1. С. 43–52. doi: 10.33245/2310-9270-2022-171-1-43-52
- Правдива Л. А., Доронін В. А. Вплив мінеральних добрив на фотосинтетичну продуктивність сорго зернового. Передгірне та гірське землеробство і тваринництво. 2022. Вип. 72 (1). С. 51–64. doi: 10.32636/01308521.2022-(72)-1-4
- Правдива Л. А. Енергетична продуктивність сорго зернового та соризу залежно від строків сівби насіння. Техніко-технологічні аспекти розвитку та випробування нової техніки і технологій для сільського господарства України. 2022. Вип. 30 (44). С. 215–223. doi.org/10.31473/2305-5987-2022-1-30(44)-22
- Правдива Л. А., Гончарук Г. С. Вплив строків сівби на біоенергетичну продуктивність сорго зернового та соризу. Біоенергетика. 2022. № 1-2 (19-20), С. 51–52. doi.org/10.47414/be.1-2.2022.271365
- Правдива Л. А., Атаманюк О. М., Яланський О. В. Формування біометричних показників сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* L.) в умовах Правобережного Лісостепу України. Збірник наукових праць «Агробіологія». 2022. № 2. С. 87–94. doi:10.33245/2310-9270-2022-174-2-87-94
- Правдива Л. А., Яланський О. В. Продуктивність та елементи структури врожайності різних сортів сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* L.). Новітні агротехнології. 2022. Т.10, № 3. doi: 10.47414/na.10.3.2022.270497
- Правдива Л. А. Особливості розвитку сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) залежно від норм висіву насіння. Таврійський науковий вісник. 2023. № 129. С. 111–118. doi.org/10.32851/2226-0099.2023.129.15
- Правдива Л. А. Енергетична продуктивність сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) та соризу (*Sorghum oryzoidum*) залежно від норм висіву насіння. Зернові культури. 2023. Том 7. № 1. С. 106–112. doi.org/10.31867/2523-4544/0265
- Правдива Л. А., Гончарук Г. С. Особливості формування продуктивності сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) та соризу (*S. oryzoidum*) залежно від строків сівби насіння в

умовах західної частини Лісостепу України. Новітні агротехнології. 2023. Т.11, № 2. doi: 10.47414/na.11.2.2023.285142

- Правдива Л. А., Ганженко О. М., Гончарук Г. С. Продуктивність сорго звичайного двокольорового (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh) та соризу (*S. oryroidum*) залежно від методів контролювання чисельності бур'янів. *Plant Varieties Studying and Protection*. 2023. Вип. 19. № 3. С. 176–184. doi.org/10.21498/2518-1017.19.3.2023.287641
- Pravdyva L.A., Prysiazhniuk O.I., Doronin V. A. Effect of mineral fertilizers on the formation of the structure indicators of grain sorghum yield capacity. *Новітні агротехнології*. 2023. Т.11, № 3. doi: 10.47414/na.11.3.2023.288680
- Правдива Л. А. Винос та баланс елементів живлення в посівах сорго звичайного двокольорового залежно від внесення мінеральних добрив. *Таврійський науковий вісник*. 2023. № 105. С. 98–118. doi.org/10.32782/2226-0099.2023.133.14
- Pravdyva L. A., Doronin V. A., Dryha V. V., Khakhula V. S., Vakhniy S. P., Mykolaiko I. I. Yield capacity and energy value of sorghum grain depending on the application of mineral fertilisers. *Zemdirbyste-Agriculture*. Vol. 109, No. 2. 2022. P. 115–122. DOI 10.13080/z-a.2022.109.015
- Pravdyva L., Prysiazhniuk O., Khakhula V., Fedoruk Y., Shushkivska N. Seed Yield and the Possibility of Biofuel Production from Sorghum (*Sorghum bicolor* L.) in Ukraine. *Ecological Engineering & Environmental Technology*, 24 (5), 2023. P. 94–99. DOI: 10.12912/27197050/163715
- Pravdyva L., Zatserkovna N., Vakhniy S., Khakhula V., & Hornovska S. Photosynthetic productivity of sorghum (*Sorghum bicolor* L. (Moenh) in the conditions of the Right-Bank Forest-Steppe of Ukraine. *Scientific Horizons*, 26(5), 2023. P. 56– 64. DOI: 10.48077/scihor5.2023.56
- Pravdyva L., Prysiazhniuk O., Khakhula V., Kachan L. & Panchenko T. Sorghum (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) growth and development features under the influence of growth regulator. *Scientific Horizons*, 26(9), 2023. P. 120–130. DOI: 10.48077/scihor9.2023.120
- Grabovskiy M., Fedoruk Y., Pravdyva L., Grabovska T., Kurylo V., Fedoruk N. Influence of agrotechnical and chemical measures on weediness in sweet Sorghum crops (*Sorghum Bicolor*) and the output of biogas. *EurAsian Journal of BioSciences*, 2018. № 12. P. 347–353.
- Роїк М. В., Правдива Л. А., Ганженко О. М., Доронін В. А., Сінченко В. М., Курило В. Л., Фучило Я. Д., Квак В. М., Хіврич О. Б., Зиков П. Ю., Гончарук Г. С., Смірних В. М., Іванова О. Г., Дубовий Ю. П., Атаманюк О. М., Яланський О. В. Методичні рекомендації з технології вирощування сорго зернового як сировини для харчової промисловості та виробництва біопалива. Київ, 2020. 21 с.
- Правдива Л. А., Ганженко О. М., Доронін В. А., Бойко І. І., Сінченко В. М., Фучило Я. Д., Квак В. М., Гончарук Г. С., Смірних В. М., Атаманюк О. М., Власенко С. І. Методичні рекомендації з проведення спостережень, обліків та визначення якісних показників у дослідженнях сорго зернового. Київ, 2021. 34 с.
- Грабовський М. Б., Вахній С. П., Хахула В. С., Федорук Ю. В., Правдива Л. А., Панченко Т. В., Остренко М. В., Козак Л. А., Городецький О. С., Павліченко К. В., Степаненко М. В. Методичні рекомендації з розрахунку виходу біогазу та біоетанолу з біоенергетичних культур. Біла Церква, 2021. 28 с.
- Черчель В.Ю. Дзюбецький Б.В., Яланський О.В., Боденко Н.А., Костиря І.В., Федоренко Е.М., Дудка М.І., Серета В.І., Носов М.Г., Алдошин А.В., Ковальов Д.В., Артеменко С.Ф., Кононюк Н.О., Кух М.В., Таганцова М.М., Правдива Л.А., Сторожик Л.І., Терещенко І.С., Безсусідня Ю.В., Кулик І.О., Бондаренко А.С., Ковтун О.В. Науково-методичні рекомендації. Сорго: технологія, переробка, використання, насінництво та селекція. Каталог гібридів та сортів. Дніпро, 2023. С. 68.
- Герасименко Л. А. Доцільність вирощування зернового та цукрового сорго. Актуальні питання сучасних технологій вирощування сільськогосподарських культур в умовах змін клімату. Всеукраїнська науковопрактична конференція. Тези доп. Кам'янець-Подільський, 2017. С. 69.
- Герасименко Л. А. Перспективи вирощування сорго в Україні. Новітні агротехнології. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Київ, 2017. С. 74.

- Герасименко Л. А. Продуктивність сорго зернового залежно від елементів технології вирощування. Сучасні проблеми ведення сільського господарства та підготовки фахівців аграрного профілю. Міжнародна науковопрактична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2018. С. 4.
- Правдива Л. А. Вплив строків сівби та глибини загортання насіння на врожайність сорго зернового. Аграрна освіта і наука: досягнення та перспективи розвитку. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2020. С. 110–111.
- Правдива Л. А. Вплив елементів технології вирощування на ріст і розвиток рослин сорго зернового. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Центральне, 2020. С. 84.
- Правдива Л. А. Особливості росту та розвитку рослин сорго зернового залежно від способу сівби насіння. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2020. С. 6–7.
- Правдива Л. А. Фотосинтетична продуктивність посівів сорго зернового [*Sorghum bicolor* (L.) Moench] залежно від строків сівби та глибини загортання насіння. Новітні агротехнології. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Київ, 2020. С. 18.
- Правдива Л. А. Залежність польової схожості насіння сорго зернового від строків сівби та глибини загортання. Новітні технології в рослинництві: традиції та сучасність. Міжнародна наукова інтернет-конференція. Тези доп. Харків, 2020. С. 50–51.
- Правдива Л. А. Якісні показники насіння сорго зернового залежно від елементів технології вирощування. Генетика і селекція в сучасному агрокомплексі. Всеукраїнська науково-практична конференція. Тези доп. Умань, 2020. С. 152–153.
- Правдива Л. А. Енергетична продуктивність сорго зернового. Актуальні питання аграрної науки. Всеукраїнська науково-практична конференція. Тези доп. Умань, 2020. С. 52–54.
- Правдива Л. А. Фотосинтетична діяльність посівів сорго зернового залежно від способу сівби насіння. Стан і перспективи розробки та впровадження ресурсоощадних, енергозберігаючих технологій вирощування сільськогосподарських культур. Міжнародна наукова інтернет-конференція. Тези доп. Дніпро, 2020. С. 73–74.
- Правдива Л. А. Вплив способів сівби насіння сорго зернового на енергетичну продуктивність культури. Аграрна освіта та наука: досягнення і перспективи розвитку. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2021. С. 191–192.
- Правдива Л. А. Вплив способів сівби насіння на врожайність сорго зернового. Роль науково-технічного забезпечення розвитку агропромислового комплексу в сучасних ринкових умовах. Всеукраїнська науково-практична конференція. Тези доп. Дніпро, 2021. С. 246–247.
- Правдива Л. А. Продуктивність сорго зернового залежно від забур'яненості посівів. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур. Міжнародна наукова інтернет-конференція. Тези доп. Центральне, 2021. С. 90.
- Правдива Л. А. Ріст і розвиток рослин сорго зернового (*Sorghum bicolor* (L.) Moench) залежно від способів сівби насіння в умовах Правобережного Лісостепу України. Новітні агротехнології. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Київ, 2021. С. 28.
- Правдива Л. А. Вплив способів сівби насіння і густоти стояння рослин на елементи структури врожайності сорго зернового. Гончарівські читання. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Суми, 2021. С. 101–102.
- Правдива Л. А. Ріст і розвиток рослин сорго зернового залежно від забур'яненості посівів. Проблеми аграрного виробництва на сучасному етапі і шляхи їх вирішення. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Харків, 2021. С. 92–94.
- Правдива Л. А. Вплив мінеральних добрив на площу листкової поверхні рослин сорго зернового. Аграрна освіта та наука: досягнення і перспективи розвитку. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2022. С. 69–72.

- Правдива Л. А. Вплив мінеральних добрив на якісні показники сорго зернового. Селекція, генетика та технології вирощування сільськогосподарських культур. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Центральне, 2022. С. 85.
- Правдива Л. А. Тривалість вегетаційного періоду та польова схожість насіння сорго зернового залежно від удобрення. Інноваційні технології у рослинництві: проблеми та їх вирішення. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Житомир, 2022. С. 145–146.
- Pravdyva L. A. The influence of a growth regulator on the sowing quality of sorghum bicolor seeds (*Sorghum bicolor* L.). International scientific conference “Forecasts and prospects of scientific discoveries in agricultural sciences and food”: conference proceedings. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2022. P. 52–55.
- Правдива Л. А. Вплив регулятора росту на формування продуктивності сорго звичайного двоколірного. Урожайність та якість продукції рослинництва за сучасних технологій вирощування, присвячена пам'яті професора Г. П. Жемели. Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція. Тези доп. Полтава, 2022. С. 146–148
- Правдива Л. А. Площа листової поверхні рослин сорго звичайного двоколірного залежно від регулятора росту. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2022. С. 69–72.
- Правдива Л. А. Моніторинг стану посівів сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* L.) на стійкість до хвороб. Проблеми і перспективи фітоімунітету в селекції рослин. Всеукраїнська науково-практична конференція. Тези доп. Київ, 2022. С. 97–99.
- Правдива Л. А. Вплив мінеральних добрив на урожайність сорго зернового. Сучасні аспекти підвищення продуктивного та адаптивного потенціалу сільськогосподарських культур у контексті європейського зеленого курсу. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Центральне, 2022. С. 147.
- Правдива Л. А. Продуктивність сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* L.) залежно від умов вирощування та сортових особливостей. Сільське господарство в умовах глобальних викликів: стратегічні пріоритети та загрози, вклад молодих вчених. Науково-практична інтернет-конференція. Тези доп. ННЦ «Інститут землеробства НААН», 2022. С. 35–36.
- Правдива Л. А. Вплив норм висіву насіння на урожайність сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh) та соризу (*Sorghum oryzoidum*). Аграрна освіта та наука: досягнення та перспективи розвитку. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2023. С. 234–235.
- Правдива Л. А. Вплив методів контролювання чисельності бур'янів на розвиток рослин сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh). Гербологія в сучасному екологічно безпечному землеробстві. Науково-практична конференція. Тези доп. Київ, 2023. С. 53–54.
- Правдива Л. А. Вплив регулятора росту на урожайність сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh). Формування інноваційних агротехнологій в умовах змін клімату для забезпечення сталого розвитку агропромислового комплексу України. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Одеса, 2023. С. 65–66.
- Правдива Л. А. Площа листової поверхні сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh) залежно від регулятора росту рослин. Гончарівські читання. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Суми, 2023. С. 130–131.
- Правдива Л. А. Вплив методів контролювання чисельності бур'янів на урожайність сорго звичайного двоколірного (*Sorghum bicolor* (L.) Moenh). Інновації у сучасному агропромисловому виробництві. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Одеса, 2023. С. 72–74.
- Правдива Л.А., Дмитренко О.О., Вовк А.М. Енергетична продуктивність сорго звичайного двоколірного залежно від методів контролювання чисельності бур'янів. Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту. Міжнародна науково-практична конференція. Тези доп. Біла Церква, 2023. С. 41–43.
- Правдива Л. А. Енергетична продуктивність сорго звичайного двоколірного залежно від методів контролювання чисельності бур'янів. Зернова галузь – проблеми та перспективи технологічного

Наукова (науково-технічна) продукція: пристрої; технології; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва; поліпшення стану навколишнього середовища; економія матеріалів

Охоронні документи на ОПВ:

Винаходи, корисні моделі, промислові зразки

Патент 126252 Україна, МПК (2018.01), A01D45/00. Двофазний спосіб збирання сорго зернового / Герасименко Л. А., Зиков П. Ю. (Україна); Заявник і власник патенту Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН. № u 2018 00216; заявл. 09.01.2018; опубл. 11.06.2018, Бюл. № 11. Патент 126251 Україна, МПК, A01B79/02 (2006.01). Спосіб підготовки поля для сівби сорго / Герасименко Л. А., Сторожик Л. І., Зиков П. Ю. (Україна); Заявник і власник патенту Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН. № u 2018 00215; заявл. 09.01.2018; опубл. 11.06.2018, Бюл. № 11. Патент 126245 Україна, МПК A01B39/12 (2006.01). Спосіб підгортання просапних культур на схилах / Хіврич О. Б., Зиков П. Ю., Курило В. Л., Герасименко Л. А., Квак В. М., Хіврич Б. С. (Україна); Заявник і власник патенту Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН. № u 2018 00170; заявл. 04.01.2018; опубл. 11.06.2018, Бюл. № 11. Патент 133238 Україна, МПК A01J22/20 (2018.01), A01C21/00, A01B79/02 (2006.01). Спосіб вирощування зернового сорго / Зиков П. Ю., Герасименко Л. А., Хіврич О. Б., Котелевський В. М. (Україна); Заявник і власник патенту Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків НААН. – № u 2018 10940; заявл. 06.11.2018; опубл. 25.03.2019, Бюл. № 6.

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Доронін Володимир Аркадійович

2. Vladimir Doronin

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут біоенергетичних культур і цукрових буряків Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00489780

Місцезнаходження: вул. Клінічна, буд. 25, Київ, 03141, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Дзюбайло Андрій Григорович
- ANDRII DZIUBAILO

Кваліфікація: д.с.-г.н., професор, 06.01.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут сільського господарства Карпатського регіону
Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00496952

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 5, с. Оброшине, Пустомитівський р-н., 81115, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Каленська Світлана Михайлівна
- SVITLANA KALENSKA

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і
природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

- Кулик Максим Іванович
- MAKSIM KULIK

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493014

Місцезнаходження: вул. Сковороди, буд. 1/3, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: <https://ror.org/01s344n79>

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ткаченко Микола Адамович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ткаченко Микола Адамович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Красюк Людмила Михайлівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна